

спрямованого на вивчення чинника “структура тесту”. Доведено, що найбільш надійним і внутрішньо узгодженим поєднанням завдань (α Кронбаха = 0,6849), що водночас має низький рівень впливу на результати тестування (показник сили впливу 8,79%), є поєднання закритих завдань за текстом, що передбачають вибір однієї правильної відповіді, й відкритих завдань з конструйованою учнями відповіддю. З’ясовано, що в кожному з варіантів структури тестів, які знижують діагностичну точність результатів тестування, присутні завдання на встановлення відповідності, що пояснюється рівнем операційно-діяльнісного складника їх когнітивної складності: циклічна повторюваність операцій і менша варіативність вибору “зайвих” дескрипторів, ніж у завданнях із множинним вибором, підвищує вірогідність “здогадки” й знижує діагностичну точність результатів. Тому можна зробити висновок, що завдання на встановлення відповідності доцільно використовувати в тестах, призначених для формувального, а не підсумкового оцінювання.

НЕТЕКСТОВІ ЕЛЕМЕНТИ У ТЕСТОВИХ ЗАВДАННЯХ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ

С. О. Наumenko, канд. пед. наук

Аналіз тестів ЗНО з природничих предметів (фізика, хімія, біологія, географія) ЗНО 2018 та 2019 рр. показав, що в них містилося від 8 до 43% тестових завдань із нетекстовими елементами. Найбільша кількість тестових завдань із нетекстовими елементами була у сертифікаційних роботах з географії (відповідно 43% і 39%); найменша кількість – у сертифікаційних роботах з хімії (по 8%). При цьому, у сертифікаційних роботах з хімії тестові завдання із нетекстовими елементами були представлені завданнями з таблицями та рисунками (відповідно 6% і 2% завдань у ЗНО-2018 та по 4% завдань у ЗНО-2019). У сертифікаційних роботах з біології та фізики переважна більшість тестових завдань – завдання з рисунками (відповідно 27% і 31% та 26% і 18%); у сертифікаційних роботах з географії – завдання з картами (по 18%). В “Офіційних звітах” про проведення в 2018 і 2019 рр. ЗНО зазначається, що виконання тестових завдань із нетекстовими елементами викликає труднощі у здобувачів освіти. Однією з причин цього є недостатня сформованість навички аналізу інформації у текстах із нетекстовими елементами, що часто спричиняє нерозуміння умови завдання. При цьому щорічне подальше вдосконалення сертифікаційних робіт ЗНО вбачають у збільшенні частки завдань, ілюстрованих графіками, таблицями тощо.

Під час аналізу тестів ЗНО у окремих країнах близького зарубіжжя 2018 і 2019 рр., встановлено, що в тестах з фізики 1/2 тестових завдань містили нетекстові елементи, серед яких по 27% було завдань з рисунками, по 15% з графіками, по 8% з таблицями та по 4% зі схемами (деякі завдання містили по кілька видів нетекстових елементів). На другому місці – тести з географії із 40% нетекстових елементів, з яких по 23% завдань з картами, по 6% з таблицями та рисунками, по 3% з графіками і кліматограмами. Далі за кількістю нетекстових елементів у тестових завданнях (по 37,5%) – тести з біології. Серед завдань переважають завдання з рисунками (по 19%) та таблицями (по 12,5%). Найменша кількість нетекстових елементів у тестових завданнях – у тестах з хімії (по 9%): по 4,5% завдань з рисунками та діаграмами. Водночас, у країнах близького зарубіжжя, як і в Україні, згідно із методичними рекомендаціями для вчителів, підготовленими на основі аналізу типових помилок учасників ЗНО, здобувачі освіти також мають труднощі під час виконання тестових завдань із нетекстовими елементами. Зокрема, у тестах з фізики здобувачі освіти гірше виконують тестові завдання з нетекстовими елементами, ніж завдання на перевірку тих же формул, але без нетекстових елементів.

Отже, однією із умов запровадження в Україні ДПА в формі ЗНО для випускників гімназії є дослідження проблеми формування тестових завдань з нетекстовими елементами та підготовки вчителів закладів загальної середньої освіти до роботи із завданнями такого типу.

ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ (ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ)

С. Г. Головка, канд. іст. наук

Одним із аспектів наукового дослідження проблеми реалізації державної підсумкової атестації випускників гімназії у формі зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) є з'ясування відображення мотивації щодо вибору напряму майбутньої навчальної та професійної діяльності у сертифікаційних оцінках ЗНО.

Було організовано та проведено експеримент із вивчення мотиваційної сфери особистості (інтереси, установки, ціннісні орієнтації тощо) студентів першого курсу юридичного факультету – учасників ЗНО з історії. Як інструментарій було використано спеціально спроектований питальник щодо профілю юриста.